

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.833/2015/5.szám

A Kúria a dr. Váczi Miklós ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a dr. Hergert Ibolya ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pécsi Járásbíróság előtt 12.P.24.680/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 1.Pf.20.134/2014/6. számú kijavított ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek által 46. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2016. február 17. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének az elsőfokú ítéletet megváltoztató rendelkezését - a felpereseket perköltség fizetésére kötelező és illeték megtérítésére vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja; egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I.r. felperesnek 40.000 (negyvenezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak 63.600 (hatvanháromezer-hatszáz) forint fellebbezési és 79.500 (hetvenkilencezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket; a II.r. felperes pedig fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 25.000 (huszonötezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint külön felhívásra térítsen meg az államnak 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési, valamint 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

K.G. az általa vezetett tehergépkocsival közlekedve 2009. december 15-én nekiütközött egy kapu bal szárnyának és a mellette lévő ledöntött téglafal maga alá temette a II.r. felperes házastársát, az I.r. felperest, aki a kimentéséig közel két órát töltött a -4 fokos hidegben, eszméletlenül. A II.r. felperes a többszörös kudarcot valló mentési kísérlet alatt a helyszínen tartózkodott. A baleset idején a károkozó az alperesnél rendelkezett kötelező

gépjármű felelősségbiztosítási szerződéssel. Az alperes peren kívül az egyes vagyoni károkat részben megtérítette és az I.r. felperesnek 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítést fizetett.

A felperesek a keresetükben a balesettel összefüggő további vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését. Az I.r. felperes egyebek között a személy körüli gondozás és háztartási kisegítés költsége címén járadékok, a II.r. felperes pedig 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését igényelte.

Az alperes a kereset részbeni elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek nagyobb részt helyt adó ítéletében egyebek mellett kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperesnek személy körüli gondozás járadéka címén 2010. április 5. napjától 2010. december 31. napjáig havi 36.000 forintot, 2011. január 1-jétől 2011. december 31-ig havi 37.500 forintot, 2012. január 1-jétől 2012. december 31-ig havi 39.000 forintot, 2013. január 1. napjától pedig havi 40.500 forint járadékot azzal, hogy a 2013. november 30. napjáig keletkezett hátralékot, összesen 1.687.500 forint járadékot az alperes 15 napon belül köteles megfizetni a 2012. február 5. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatokkal együtt. Az elsőfokú bíróság háztartási kisegítő járadékaként az I.r. felperesnek 2010. április 5-től 2010. december 31-ig havi 27.666 forintot, 2011. január 1-jétől 2011. december 31-ig havi 22.500 forintot, 2012. január 1-jétől 2012. december 31-ig havi 24.000 forintot és 2013. január 1. napjától november 30. napjáig 25.454 forintot, továbbá 2013. december 1-jétől havi 40.500 forintot állapított meg azzal, hogy a 2013. november 30. napjáig terjedő időre összesen 1.087.000 forint hátralékot az alperes 15 napon belül köteles megfizetni a 2012. február 5-től járó törvényes mértékű késedelmi kamatokkal együtt. Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy a II.r. felperesnek nem vagyoni kártérítés címén 1.500.000 forintot fizessen meg a 2009. december 15-től járó törvényes mértékű késedelmi kamatával.

A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a kijavított ítéletében az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, az I.r. felperest személy körüli gondozás címén megillető járadék összegét 2010. április 5-től havi 30.000 forintra és a 2013. november 30-ig számított hátralékot 1.320.000 forintra és kamatára, a háztartási kisegítő címén öt megillető járadék összegét 2010. április 5-től havi 30.000 forintra és ettől az időponttól a 2013. november 30-ig számított hátralékot 660.000 forintra és kamatára leszállította. A jogerős ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság a II.r. felperesnek ítélte 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Tévesnek tartotta azonban, hogy az elsőfokú bíróság az I.r.

felperes ápolása, gondozása, a háztartási kisegítés tekintetében az óradíj megállapításakor a mezőgazdasági szakértő szakvéleményéből indult ki, ezért a P. és környéke területén otthonápolást, gondozást, általános segítségnyújtást hirdető cégek interneten elérhető adatai, illetőleg a helyi önkormányzat által nyújtott házi gondozási szolgáltatás ajánlatai alapján mérlegeléssel óránként 500 forint díjat tartott elfogadhatónak. A háztartási kisegítő napi időráfordításának felemelése további két órával a másodfokú bíróság szerint nem indokolt.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet személy körüli gondozás és háztartási kisegítő járadékra vonatkozó részének hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú ítéletet helybenhagyó, az alperest pedig a II.r. felperes részére további 500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező döntés meghozatalát kérték. Utaltak arra, hogy a háztartási kisegítő járadékának leszállítása az óradíj változáson alapult, azonban a másodfokú bíróság a napi két órában meghatározott időszükségletet nem érintette. A felperesek szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését sérti, mert a másodfokú bíróság a döntését kizárólag a hiányos és tévesen értelmezett internetes adatokra alapította, amelyek a minimumdíjat tartalmazták és csak a normatív támogatás feletti hányadot, ugyanakkor az elsőfokú bíróság által beszerzett egyéb adatokat, így a mezőgazdasági szakértő szakvéleményét nem vette figyelembe. Értékelés nélkül maradt az évenkénti díjemelés ténye, amelyet egyébként az alperes is elismert. A jogerős ítélet indokolása a helyi önkormányzat által nyújtott házi gondozási szolgáltatás ajánlatára utal, amely azonban nem azonosítható bizonyíték. Ebből következően a végső óradíjra vonatkozó következtetés kirívóan okszerűtlen. A bíróság az indokolási kötelezettségének a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően sem tett eleget. A nem vagyoni kártérítés tekintetében a felperesek szerint a bíróságok nem értékelték, hogy a II.r. felperes saját depresszióját súlyosbította a feleségének megrokkant állapota. Önmagában a baleset és az ezzel járó ijedtség, félelem, aggodás, a párja elvesztésének lehetősége súlyosan érintette a II.r. felperest, akinek a saját betegségével megküzdve kell a feleségét gondoznia. Mindezekre tekintettel a keresettel egyező mértékű nem vagyoni kártérítés indokolt a II.r. felperes részére.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Álláspontja szerint az 500 forintos óradíj figyelembevételével megfelel a ténylegesen végzett, különösebb szakértelmet nem igénylő gondozási tevékenységnek és a csatolt korábbi ítéletek szerint a bírósági gyakorlatnak is. Az alperes nem ért egyet az évenkénti változtatás szükségességével, a vitatott járadékok mértékének megállapítása pedig nem tartozik a mezőgazdasági szakértő kompetenciájába.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nagyobb részt alapos.

A felperes a felülvizsgálati kérelemben a kiegészített jogerős ítéletnek a személy körüli gondozás és a háztartási kisegítés címén az elsőfokú bíróság által megállapított járadékokat leszállító és a nem vagyoni kártérítés iránti igényt elutasító rendelkezését helybenhagyó részét támadta. A járadékok leszállítása tekintetében a másodfokú bíróság több eljárási szabályt sértett. Az alperes e körben nem terjesztett elő határozott, a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő fellebbezési kérelmet, csupán „leszállítást” kért, ennek mértékét azonban nem jelölte meg, a másodfokú bíróság pedig a fellebbezést elbírált és a Pp. 164. §-ának (1) bekezdését megsértve kérelem nélkül folytatott le bizonyítást azzal, hogy az interneten elérhető adatokat beszerezte és felhasználta. A jogilag figyelembe nem vehető bizonyítékok értékelése esetén is fennáll az, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól eltérően mérlegelheti, azonban a bizonyítékok értékelésének meg kell felelnie a Pp. 206. §-a (1) bekezdésében írt követelménynek, ez azonban az adott esetben nem állapítható meg. A felülvizsgálattal érintett járadékok tekintetében az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta és a jól beszerzett bizonyítékokat helytállóan mérlegelte. Az egyéb bizonyítékok mellett vette figyelembe a mezőgazdasági szakértő véleményét is, döntése nem kizárólag a szakvéleményen alapult. Megalapozottan határozta meg mindkét járadék esetében a napi 2-2 órás időszükségletet. Az óradíjak megállapítása ha nem is kifejezetten szakkérdés, de szakértői feladat az adatok bíróság elé tárása, amelynek értékelésénél több körülménynek is jelentősége van, így annak is, hogy az adott településen van-e ilyen szolgáltatás, és amennyiben nincs, a távolabbról érkező szolgáltató díjában az odautazással felmerülő időszükségletet, az ebből eredő esetleges díjtöbbletet is figyelembe kell venni.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a szolgáltatás díjának az időmúlással bekövetkezett változásait is értékelte, ezzel szemben a másodfokú bíróság indokolatlanul a 2010. április 5-től megállapított járadékok mértékét 2013. november 30-ig változatlannak tekintette, nem mérlegelve azokat a gazdasági, társadalmi változásokat, amelyek a járadékok alapjául szolgáló tevékenységek ellenértékének növekedését támasztják alá. A bíróságnak abból kell kiindulnia, hogy ezeket a segítő, gondozó munkálatokat ténylegesen milyen óradíj kifizetése mellett vállalják el az adott időszakban és az adott helyen. Ennek megállapítása érdekében a rendelkezésre álló bizonyítékokat az elsőfokú bíróság

mérlegelte a Pp. 206. §-a (1) bekezdésének megfelelően, a járadékok megváltoztatására sem eljárási, sem tartalmi okból a másodfokú eljárásban nem volt alap.

A II.r. felperes a keresetében saját jogon járó, hozzátartozói igényként nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy sérült a II.r. felperes teljes, ép, egészséges családban éléshez való joga és személyhez fűződő jogainak megsértése miatt a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja és a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése alapján nem vagyoni kártérítést igényelhet, amelynek mértékét a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése értelmében úgy kell meghatározni, hogy alkalmas legyen a károsultat ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni hátrányokat jól határozta meg, az 1.500.000 forint nem vagyoni kárpótlás megfelel a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdésében írt követelménynek, a baleset bekövetkezésekorai ár- és értékviszonyoknak, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseinek, ezért a nem vagyoni kártérítésnek a mérlegeléssel meghatározott mértéke a felülvizsgálati eljárásban sikerrel nem volt támadható.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének az elsőfokú ítéletet megváltoztató rendelkezését a felpereseket perköltség fizetésére kötelező és illeték térítésére vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, egyebekben pedig a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes az I.r. felperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a II.r. felperes a pervesztességére tekintettel köteles az alperes fellebbezési és felülvizsgálati költségének a megtérítésére.

A le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről szóló rendelkezés 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) és (2) bekezdésén, valamint a 14. §-án alapul.

Budapest, 2016. február 17.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző

HM